

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์   ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับงานส่งเสริมการปลูกกาแฟอาราบิก้าของ

ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ชื่อผู้เขียน

นายวิทัศน์ เตชะบุญ

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

รองศาสตราจารย์ ดร. พงษ์ศักดิ์ อังกลิทธิ	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นพิตยา สรวมศิริ	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ตันภู วัฒนปราง	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กฤษิณ ศรีมงคล	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับงานส่งเสริมการปลูกกาแฟอาราบิก้าของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านอื่น ๆ ของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และปัจจัยอื่น ๆ กับการยอมรับงานส่งเสริมการปลูกกาแฟอาราบิก้าของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงและศึกษาปัญหาของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงในการปลูกกาแฟอาราบิก้า ทำการศึกษาจากการคัดเลือกชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงที่มีการปลูกกาแฟอาราบิก้า จำนวน 105 ตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) และใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงที่มีการปลูกกาแฟอาราบิก้าดังกล่าว ข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติต่าง ๆ คือค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า Chi-square

ผลการวิจัยพบว่าหัวหน้าครัวเรือนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 40.25 ปี ส่วนมากไม่ได้เรียนหนังสือ สมาชิกในครัวเรือนโดยเฉลี่ย 6.42 คน และสมาชิกในครัวเรือนสามารถเป็นแรงงานเกษตรได้เฉลี่ย 3.70 คน มีสถานภาพเป็นผู้นำของสังคมร้อยละ 17.1

มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 6.44 ไร่ต่อครัวเรือน พื้นที่สวนกานแฟ้ให้ผลผลิตแล้วเฉลี่ย 0.77 ไร่ ประสบการณ์ในการปลูกกานแฟ้โดยเฉลี่ย 3.84 ปี โดยส่วนใหญ่จะใช้สินเชื่อกองทุนหมุนเวียน การเกษตรของหมู่บ้าน มีรายได้ของครัวเรือนที่ได้จากกานแฟ้เฉลี่ย 4,828.71 บาท และรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนต่อปีเฉลี่ย 21,984.74 บาท การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเฉลี่ย 1.61 ครั้งต่อปี เข้ารับการฝึกอบรมด้านการเกษตรเฉลี่ย 0.46 ครั้ง และมีการติดต่อกับบุคคลภายนอกเฉลี่ย 5.12 ครั้ง และส่วนใหญ่จะเข้าร่วมกิจกรรมงานส่งเสริมและรับฟังข่าวการเกษตรทางวิทยุ

ในการทดสอบสมมติฐานพบว่า ระดับรายได้ทั้งหมดของครัวเรือน ขนาดของพื้นที่ปลูกกานแฟ้ การใช้สินเชื่อกองทุนหมุนเวียนการเกษตรของหมู่บ้าน ระดับประสบการณ์การปลูกกานแฟ้ ระดับการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ ความบ่อยครั้งของการเข้ารับการฝึกอบรมด้านการเกษตร และความบ่อยครั้งของการรับฟังข่าวการเกษตรทางวิทยุของชาวเขา มีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับงานส่งเสริมการปลูกกานแฟ้ร่าบัก้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับจำนวนแรงงานในครัวเรือน อายุ ตำแหน่งผู้นำสังคม ระดับการติดต่อกับชุมชนเมืองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการส่งเสริมการปลูกกานแฟ้ร่าบัก้าที่สำคัญของชาวเขา ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการยอมรับงานส่งเสริมการปลูกกานแฟ้ร่าบัก้า

ปัญหาของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ในการปลูกกานแฟ้ร่าบัก้าที่พบมากที่สุดเรียงตามลำดับ ดังนี้คือขาดเงินทุน พื้นที่ปลูกกานแฟ้ไม่อุดมสมบูรณ์ ขาดความรู้ด้านการปลูกและบำรุงรักษากานแฟ้ ขาดแคลนน้ำ การตลาด ปัจจัยการผลิตเช่นปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืชมีราคาแพง พื้นที่ปลูกกานแฟ้ไม่เหมาะสม แรงงานไม่เพียงพอและขาดแคลนปุ๋ยคอก

Thesis Title Factors Affecting the Adoption of Arabica Coffee
Extension for Karen in Amphoe Khunyuan, Changwat
Mae Hong Son

Author Mr. Witat Tachaboon

M.Sc. (Agriculture) Agricultural Extension

Examining Committee :

Assoc. Prof. Dr. Pongsak Angkasith	Chairman
Assist. Prof. Dr. Pittaya Sruamsiri	Member
Assist. Prof. Dusdee Nalampang	Member
Assist. Prof. Katin Srimongkol	Member

Abstract

The objectives of the research work entitled "Factors Affecting the Adoption of Arabica Coffee Extension for Karen in Amphoe Khunyuan, Changwat Mae Hong Son" were to study the general basic characteristics of Karen, factors affecting the adoption of arabica coffee extension and to answer the associated problems. Data collection was carried out using multi-stage sampling method from 105 samples. Individual interviews were conducted by the researcher. Data has been presented in terms of percentage, arithmetic mean and Chi-square for testing hypothesis

From the research findings, it has been found that the average age of Karen was 40.25 years with most having no education. The average household numbered 6.42 persons and labor available from

household members was 3.70 persons on average, 17.1 percentage of social status. Household farm area averaged 6.44 rais with about 1.69 rais under coffee and a coffee producing area of 0.77 rais. Farmers had an average coffee growing experience of 3.84 years, regularly used the village revolving fund, and obtained a household income from coffee of 4,828.71 baht and totalled 21,984.74 baht per year. Farmers had contact with an agricultural extension officer 1.61 times per year and participated with agricultural training 0.46 times. They made outside Karen community contact 5.12 times and regularly participated in extension activities and agricultural news from radio.

From the hypothesis testing, it was found that size of coffee area, village revolving fund credit, coffee growing experience, agricultural extension officer contact, agricultural training and agricultural news from radio were significantly related to adoption of arabica coffee by Karen, but were not significantly related to household labors, age, social status, community contact and importance coffee extension activities.

The most common problems identified with Karen were lack of capital, unfertile coffee land, lack of knowledge regarding coffee planting and maintenance, water deficiency, marketing, high cost of inputs, inappropriate coffee area, labor deficit and lack of cow manure.